

تعیین عوامل موثر بر میزان رضایت‌مندی بهره‌برداران در استفاده از منابع مرتعی در شهرستان مشکین شهر

مینا صادقی^۱، فرشاد کیوان بهجو^۲ و مهناز محمدزاده^۳

^۱ دانشجوی ارشد / دانشگاه محقق اردبیلی، ^۲ هیات علمی دانشگاه محقق اردبیلی، ^۳ عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور

minasadeghi994@yahoo.com

مراتع در مقام یکی از منابع طبیعی تجدید شونده دارای نقش‌های مختلف اقتصادی - اجتماعی و زیست محیطی هستند. به شرط برنامه‌ریزی معقول و منطقی همراه با مدیریت مناسب در بهره‌برداری از مراتع، این منابع طبیعی می‌توانند در امر توسعه پایدار محیطی موثر واقع شوند. مراتع به عنوان یکی از مهم‌ترین عناصر محیط زیست، نقش بسیار حساس و مهمی در زندگی موجودات زنده از جمله انسان دارند. پوشش سبز جنگل‌ها و مراتع یکی از آیات و تجلیات الهی است، این منابع طبیعی تجدید شونده همواره نقش‌های اقتصادی - اجتماعی و زیست محیطی را طی قرون متمادی در زندگی انسان‌ها ایفا کرده‌اند (رحیمی، ۱۳۷۹). هدف بررسی عوامل موثر بر میزان رضایت‌مندی بهره‌برداران در استفاده از منابع مرتعی در شهرستان مشکین شهر می‌باشد. روش مورد استفاده در این تحقیق، پیمایشی و از نوع توصیفی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش، دامداران و کشاورزان روستایی (که از مرتع نیز استفاده می‌کنند) روستاهای کوچنق و ارباب‌کندی می‌باشد (۱۰۲ نفر ارباب‌کندی و ۱۲۴ نفر کوچنق) که مجموعاً ۲۲۶ نفر جامعه آماری این تحقیق را تشکیل می‌دهد. روش نمونه‌گیری از نوع تصادفی بوده و تعداد نمونه‌ها با استفاده از فرمول کوکران، ۸۴ نفر مشخص گردید (۳۸ نفر ارباب‌کندی و ۴۶ نفر کوچنق). جهت گردآوری اطلاعات از پرسشنامه مدون استفاده گردید. طی این پژوهش تاثیر و روابط متغیرهای فردی، اجتماعی و اقتصادی افراد مورد مطالعه، مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاکی از آن است که میانگین مساحت اراضی کشاورزی در هر دو روستا ۶ هکتار، متوسط درآمد شیر، کره، پنیر، ماست، پشم، در کوچنق، به ترتیب حدود ۲۹۰۰۰۰، ۹۴۳۰۰۰، ۱۶۰۰۰۰۰، ۸۵۰۰۰۰، ۹۲۶۰۰۰ تومان و در روستای ارباب‌کندی، به ترتیب حدود ۳۵۰۰۰۰، ۶۷۰۰۰۰، ۲۳۹۰۰۰۰، ۹۰۰۰۰، ۲۱۰۰۰۰ تومان، میانگین رضایت بهره‌برداران از منابع مرتعی در هر دو روستا در حد متوسط، متوسط تعداد دام در کوچنق، هم اول سال هم آخر سال حدود ۴۱ عدد و در روستای ارباب‌کندی، در اول سال حدود ۳۱ و در آخر سال ۳۶ عدد می‌باشد. متوسط سن بهره‌برداران در دو روستای کوچنق و ارباب‌کندی به ترتیب حدود ۵۸ و ۵۴ سال و متوسط تحصیلات آن‌ها در هر دو روستا در حد ابتدایی می‌باشد.

واژه های کلیدی: بهره‌برداری از مراتع، متغیرهای اقتصادی اجتماعی، متوسط درآمد بهره‌برداران